

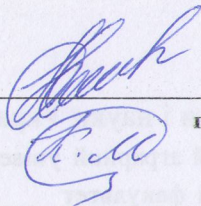
Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Юридичний факультет
Кафедра ДПД та українознавства
Кафедра приватного та соціального права

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ОК 24 Навчальна практика у сфері права
(обов'язковий)

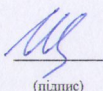
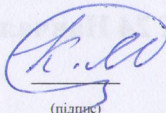
Реалізується в межах освітньої програми *Право*
за спеціальністю *D8 «Право»*
на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Суми – 2025

Розробник:

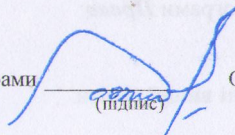

Наталія БОНДАР, доктор філософії
право, доцент
Марина КУЗНЕЦОВА, к.ю.н., доцент

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри ДПД та українознавства	протокол від 12.06.2025р № 12
	Завідувач кафедри Світлана ШЕСТАКОВА (підпис) (прізвище, ініціали)
Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри приватного та соціального права	протокол від 06.06.25 № 19
	Завідувач кафедри Марина КУЗНЕЦОВА (підпис) (прізвище, ініціали)

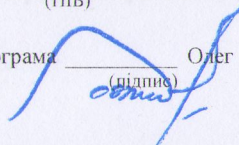
Погоджено:

Гарант освітньої програми

Олег РОГОВЕНКО
(ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

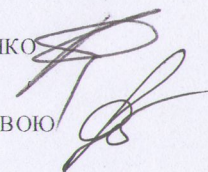

Олег РОГОВЕНКО
(ПІБ)

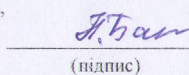
Рецензія на робочу програму (додається) надана:

Іваном КРАВЧЕНКО
(ПІБ)

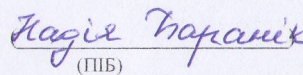
Наталією ПЕТРОВОЮ
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 17.06. 2025 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ		
1.	Назва ОК	НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА
2.	Факультет/кафедра	Юридичний факультет, кафедра ДПД та українознавства, кафедра приватного та соціального права
3.	Статус ОК	Обов'язковий
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	Освітньо-професійна програма «Право» за спеціальністю D8 «Право»
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)	
6.	Рівень НРК	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень
7.	Семестр та тривалість вивчення	2 семестр, 16-18 тижні 4 семестр, 16-18 тижні
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів ЄКТС
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл –	150 годин (денна)/150годин (заочна)
10.	Мова навчання	Українська
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Бондар Наталія Анатоліївна, доцент кафедри ДПД та українознавства Години консультацій – кожного понеділка о 12.15, кабінет 114 г Кузнецова Марина Юріївна, доцент кафедри приватного та соціального права Години консультацій – кожного понеділка о 12.15, кабінет 114 г
11.1	Контактна інформація	Ashatana2010@ukr.net
12.	Загальний опис освітнього компонента	Проходження навчальної практики здобувачами вищої освіти Сумського національного аграрного університету за спеціальністю D8 «Право» є невід'ємним складником процесу їх підготовки. З її допомогою здобувачі освіти отримують професійні компетентності для подальшого використання їх у реальних ринкових та виробничих умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності на підприємствах різних форм власності, в організаціях різних галузей господарства України та поза її межами. Основними завданнями навчальної практики є поглиблення, систематизація та закріплення знань, отриманих студентами під час навчання; ознайомлення з роботою установ соціального захисту, обслуговування та реабілітації, вивчення структури різних типів соціальних установ; формування розуміння значущості соціальної роботи; розвиток уміння будувати професійні відносини з клієнтами під час надання їм допомоги, відповідальне ставлення до клієнтів і колег із соціальних служб; практичне вирішення етичних дилем; застосування теоретичних знань про людину, державу і суспільство; вивчення основних нормативних документів соціального законодавства тощо.
13.	Мета освітнього компонента	Ознайомлення здобувачів з особливостями майбутнього фаху, набуття ними первинних професійних знань, умінь і навичок
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент базується на загальноосвітніх знаннях та вивченні таких ОК як “Загальна теорія та філософія права”, “Конституційне право”, “Вступ до фаху”. Освітній компонент є основою для вивчення інших ОК та проходження виробничої практики.

15.	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності ґрунтується на таких базових засадах, як відповідальність, сумлінність, чесність, порядність у виконанні своїх обов'язків, справедливість, повага тощо. Її норми існують у тісному зв'язку із нормами професійної етики. Політика академічної доброчесності направлена на недопущення проявів академічний плагіату, хибного співавторства, приписування результатів колективної діяльності, публікації вигаданих результатів досліджень, виконання на замовлення та продаж академічних текстів тощо. Моніторинг дотримання членами академічної спільноти університету академічної доброчесності покладається на Раду з академічної доброчесності. Норми, що формують політику академічної доброчесності закріплені у Кодексі академічної доброчесності, Положенні про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ, Положенні про порядок перевірки академічних текстів на унікальність. Доступ до документів: https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/ Перевірка робіт будь-якого рівня на наявність проявів плагіату здійснюється за допомогою систем “Unicheck” та Strikeplagiarism.com. на основі внутрішньої бази університету і відкритих Інтернет-ресурсів. В освітньому середовищі університету формується “нульова” толерантність до будь-яких проявів академічної недоброчесності, а також систематично здійснюється популяризація та інформування спільноти щодо окресленого вище питання. За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: – повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо); – повторне проходження навчального курсу; – попередження; – винесення догани; – відрахування з університету; (ч.5 ст. 48 проекту Закону України “Про освіту”); – арешт або обмеження волі, або позбавлення волі, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю із штрафом.
16.	Ключові слова	Юридична діяльність, правнича освіта, юридична професія, практичні компетентності, результати навчання, академічна доброчесність, практика

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК														Як оцінюється РНД?	
	ПРН 10	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 13	ПРН 14	ПРН 15	ПРН 16	ПРН 17	ПРН 18	ПРН 19	ПРН 20	ПРН 21	ПРН 22	ПРН 23	ПРН 24	
ДРН 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях					X	X			X		X		X		X	Складання звіту, публічний захист
ДРН 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності		X							X		X				X	Складання звіту, публічний захист
ДРН 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології	X					X	X	X				X	X	X		Складання звіту, публічний захист
ДРН 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями			X	X					X	X					X	Складання звіту, публічний захист
ДРН 5. Здатність працювати в команді		X					X	X	X				X	X	X	Складання звіту, публічний захист
ДРН 6. Здатність застосовувати знання з основ теорії права, конституційного права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві					X	X			X		X				X	Складання звіту, публічний захист
ДРН 7.здатність використовувати інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності		X							X		X		X		X	Складання звіту, публічний захист

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Студент-практикант за час проходження практики вивчає структуру і організацію юридичних осіб публічного та приватного права, які здійснюють діяльність з правозастосування, зокрема, юридичних служб органів місцевого самоврядування, органів законодавчої та виконавчої влади, підприємств, установ та організацій, незалежно від форми власності, а також структуру та діяльність судових органів, прокуратури, адвокатури, нотаріату, юридичних клінік, структурних підрозділів Коледжу; відомчі та інші нормативні документи, якими визначається їх діяльність, форми і методи, за допомогою яких вирішуються поставлені перед ними завдання, функціональні обов'язки співробітників-юристів базових органів. Знайомиться з кримінальними, цивільними, адміністративними, господарськими справами та іншими матеріалами, які знаходяться в провадженні базового органу. За дорученням керівника практики виконує окремі завдання, пов'язані із застосуванням теоретичних знань або набуттям практичних навиків. В канцеляріях базових органів студент-практикант вивчає накази та інструкції, які визначають ведення діловодства, знайомиться з номенклатурою справ, правилами документообігу, організацією обліку та контролю вхідної та вихідної документації та кореспонденції, веденням наглядових проваджень, правилами складання документів первинного обліку і статистичної звітності.

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час зустрічей, консультацій, інституційних візитів</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	- проведення лекційних (розповідь) та практичних (пояснення) занять з використанням мультимедіа, ілюстрацій, роботи із книгами (читання, переклад, складання плану, рецензування, узагальнення, складання опорних таблиць, діаграм), інструктажів, бесід; здійснення інституційних візитів		- додаткове опрацювання матеріалу для написання звіту; - ведення записів за результатами інституційних візитів; - підготовка завдань; - підготовка до захисту звіту; - аналіз проведеної роботи під час практики та написання ґрунтовних висновків до звіту	
ДРН 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	- проведення занять (розповідь, пояснення, дискусія (евристична та репродуктивна), робота з книгою (читання, переклад, складання плану, рецензування, узагальнення, складання опорних таблиць, діаграм), здійснення інституційних візитів		- додаткове опрацювання матеріалу для написання звіту; - ведення записів за результатами інституційних візитів; - підготовка завдань; - підготовка до захисту звіту; - аналіз проведеної роботи під час практики та написання ґрунтовних висновків до звіту	

ДРН 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології	- проведення занять з метою ознайомлення студентів із такими методами, як аналітичний, синтезу, індукції, дедукції, компаративним методом, методом комплексного аналізу, соціологічних досліджень та історичним методом, здійснення інституційних візитів		- додаткове опрацювання матеріалу для написання звіту; - ведення записів за результатами інституційних візитів; - підготовка завдань; - підготовка до захисту звіту; - аналіз проведеної роботи під час практики та написання ґрунтовних висновків до звіту	
ДРН 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями	- заняття з використанням технічних засобів навчання, мозковий штурм, рольові ігри, вирішення нагальних ситуативних завдань, диспути, круглі столи, розв'язання проблемних ситуацій, імітаційні методи навчання (побудовані на імітації майбутньої професійної діяльності), здійснення інституційних візитів		- додаткове опрацювання матеріалу для написання звіту; - ведення записів за результатами інституційних візитів; - підготовка завдань; - підготовка до захисту звіту; - аналіз проведеної роботи під час практики та написання ґрунтовних висновків до звіту	
ДРН 5. Здатність працювати в команді	- заняття з використанням технічних засобів навчання, мозковий штурм, рольові ігри, вирішення нагальних ситуативних завдань, диспути, круглі столи, розв'язання проблемних ситуацій, імітаційні методи навчання (побудовані на імітації майбутньої професійної діяльності), здійснення інституційних візитів		- додаткове опрацювання матеріалу для написання звіту; - ведення записів за результатами інституційних візитів; - підготовка завдань; - підготовка до захисту звіту; - аналіз проведеної роботи під час практики та написання ґрунтовних висновків до звіту	
ДРН 6. Здатність застосовувати знання з основ теорії права, конституційного права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві	- заняття з використанням технічних засобів навчання, мозковий штурм, рольові ігри, вирішення нагальних ситуативних завдань, диспути, круглі столи, розв'язання проблемних ситуацій, імітаційні методи навчання (побудовані на імітації майбутньої професійної діяльності), здійснення інституційних візитів		- додаткове опрацювання матеріалу для написання звіту; - ведення записів за результатами інституційних візитів; - підготовка завдань; - підготовка до захисту звіту; - аналіз проведеної роботи під час практики та написання ґрунтовних висновків до звіту	
ДРН 7. здатність використовувати інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної	- заняття з використанням технічних засобів навчання, мозковий штурм, рольові ігри, вирішення нагальних ситуативних		- додаткове опрацювання матеріалу для написання звіту; - ведення записів за результатами	

діяльності	завдань, диспути, круглі столи, розв'язання проблемних ситуацій, імітаційні методи навчання (побудовані на імітації майбутньої професійної діяльності), здійснення інституційних візитів		інституційних візитів; - підготовка завдань; - підготовка до захисту звіту; - аналіз проведеної роботи під час практики та написання ґрунтовних висновків до звіту	
Всього годин				

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
<i>семестр 2,4</i>			
1.	Підготовка та захист звіту: - оцінка результатів, матеріалів практики; - оцінка за оформлення звіту; - презентація здобувача вищої освіти результатів проходження практики під час захисту звіту; - відповідей на запитання членів комісії із прийому заліку за практику	100 балів /100%	До 18 тижня

5.1.2. Критерії оцінювання

За результатами захисту звіту та матеріалів практики комісія оцінює результати практики студента:

“відмінно” (“А” 90-100 балів за ЄCTS) – отримує студент, який надав достатню кількість матеріалів практики, що підтверджують комплексність і цілісність отриманих практичних знань; практикант одержує, коли відповідь повна, розуміння матеріалу глибоке, основні вміння сформовані та засвоєні; виклад логічний, доказовий, висновки і узагальнення точні; практикант орієнтується в системі чинного законодавства; правильно використовує термінологію. Відгук керівника про проходження практики позитивний. Матеріали оформлені відповідно до вимог і з дотриманням принципів академічної доброчесності.

“добре” (“В” 82-89 балів; “С” 75-81 балів за ЄCTS) – заслуговує студент, який у процесі практики та підготовки звіту виявив знання основного навчального матеріалу, виконував практичні завдання, передбачені програмою, засвоїв основні нормативно-правові положення. Відповідь сформована згідно із зазначеними вимогами, але виклад недостатньо систематизовано, у визначенні понять, термінології та узагальненнях мають місце окремі неточності, які легко можна виправити за допомогою додаткових питань викладача. Відгук про проходження практики позитивний. Наявні неістотні зауваження щодо змісту й оформлення матеріалів. У звітній документації не порушено принципів академічної доброчесності;

“задовільно” (“D” 69-74 балів, “E” 60-68 за ЄCTS) – практикант одержує, коли відповідь свідчить про розуміння основних питань програми практики, однак можна спостерігати значні прогалини в знаннях: визначення понять нечіткі, висновки й узагальнення аргументовані слабо, у них є помилки, знання практиканта фрагментарні,

неповні, невміння працювати з документами, джерелами. Відгук щодо проходження практики позитивний. Недбале оформлення звіту і щоденника про проходження практики. У звітній документації не порушено принципів академічної доброчесності;

“незадовільно” (“FX” 35-59 балів за ЄCTS) – отримує студент, який в процесі практики та підготовки звіту виявив прогалини у знаннях основного навчального матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань; надав невелику кількість матеріалів практики; у звіті практики, в наданих матеріалах мають місце суттєві недоліки або складені неправильно; студент не може надати відповіді на поставлені питання; не може обґрунтувати відповідь щодо форми та змісту складеного ним звіту. Складники матеріалів містять очевидні порушення принципів академічної доброчесності.

5.2.Формативне оцінювання:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Оцінка наданих студентом матеріалів практики, оформлення звіту	Після завершення практики
2	Презентація здобувачем вищої освіти результатів проходження практики під час захисту звіту	Через тиждень після здачі звітів, дата захисту
3	Відповіді на запитання членів комісії	Через тиждень після здачі звітів, дата захисту

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

1. Конституція України: від 28.06.1996 р.: станом на 13.07.2022 р. Київ : Центр навчальної літератури, 2022. 64 с.
2. Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII. Поточна редакція від 06.10.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 року № 1556-VII. Поточна редакція від 16.08.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
4. Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України : Наказ Міністерства освіти України від 08.04.93 № 93. Редакція від 20.12.1994. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text>
5. Положення про організацію освітнього процесу в Сумському національному аграрному університеті затвердженого рішенням Вченої ради Сумського національного аграрного університету від 26.04.2021р., протокол №10, та введеним в дію наказом ректора 169-К від 27.04.2021 року. URL: https://practicaltraining.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2024/10/polozhennja-pro-provdennja-praktiki-zdobuvachiv-vo-snau_na-sajt.pdf
6. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 081 “Право” для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/05/28/232-Sotsial.Zabezpech-bakalavr-VO.18.01.pdf>

6.2. Додаткові джерела

20. Верховна Рада України. Офіційний сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
21. Державна служба статистики. Офіційний сайт. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
22. Державної служби зайнятості. Офіційний сайт. URL: <https://www.dcz.gov.ua/>

Рецензія на робочу програму (силабус) ОК

Розроблену викладачем кафедри

(назва)

(ПІБ)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	+		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		

Член проєктної групи ОП

(назва)

(ПІБ)

(підпис)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)	+		
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми	+		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)	+		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти	+		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	+		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	+		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	+		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)	+		
Література є актуальною	+		
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти	+		

Рецензент (викладач кафедри)

(назва)

(посада, ПІБ)

(підпис)